

Horúca streda nebola až taká horúca. Grécko popiera potrebu tretieho balíka pomoci. Španieli tiež nechcú žiadne balíky. Rompuy má plán. Američania nechcú ostať pozadu.

Súdny deň nastal, ale nepriniesol žiadne šokujúce prekvapenie. Euroval nie je v Nemecku protiústavný a parlament ho môže ratifikovať. Odporcovia dostali aspoň maličkú náplasť, súd zakázal automatické zvyšovanie ESM nad počiatočnú úroveň, čo bola súčasť pôvodnej zmluvy. Akúkoľvek ďalšiu pomoc či navýšenie kapacity musí odsúhlasiť Bundestag. No ten mal dosiaľ viac silných rečí než činov.

Ani v otázke znovunaštartovania nákupov skoro-junk dlhopisov problémových krajín Európskou centrálnou bankou nie sú nemeckí politici jednotní. Zatiaľ čo nemecký zástupca v ECB Jens Weidmann neskrýva voči tomuto programu svoj odpor, jeho premiérka označila ECB za nezávislú a silnú inštitúciu. Keď sa nastaví správne podmienky nákupov, nemal by byť podľa nej problém.

Podmienky však netreba len určovať, ale ich aj dodržiavať

Podmienky však netreba len určovať, ale ich aj dodržiavať. Začiatkom októbra má byť prezentovaná správa o plnení tých gréckych. A už dnes kувici z Medzinárodného menového fondu naznačujú, že tretí balík pomoci pre Grécko bude nevyhnutný. Gréci také správy kategoriicky odmietajú, porekadlo „do tretice všetko dobré“ na nich platí veru nebude. A hneď kontruujú – ustanovili komisiu, ktorá má vyšetriť, koľko peňazí im dlžia Nemci za škody z druhej svetovej vojny.

Nanešťastie sa z nej Heléni moc nepoučili. Ako inak si vysvetliť, že otvorene neonacistický Zlatý Úsvit by podľa prieskumov bol v prípade volieb treťou najsilnejšou stranou v Grécku? Medzi jeho kratochvíle patrí mlátenie imigrantov a organizovanie charitatívnych akcií ako Jedlo pre Grékov či Krv pre Grékov. Trošku však zabúdajú na to, že samotní Gréci sa pomaly menia na národ imigrantov, ktorí robia v zahraničí také práce, ako Bangladéšania u nich.

Aby sme im nekrivdili, niekde sa aj snažia šetriť, napríklad ďalším zvyšovaním veku odchodu do dôchodku, či úpravou dane z príjmu. No čo je to platné, keď výsledkom reforiem by malo byť aj zlepšenie podnikateľského prostredia, teda zvýšenie konkurencieschopnosti krajiny. Tá sa miesto toho podľa Svetového ekonomického fóra za posledné dva roky prepadla o 13 miest na 96. pozíciu zo 144 krajín. Nedarí sa vôbec privatizovať, zatiaľ predajom majetku vláda získala len slabučkých 1,8 miliardy eur. Teraz sa snaží prenajať 40 vytipovaných ostrovov z celkových 6000, to však na záchranu tiež stačiť nebude. Pomôže len zredukovanie a zefektívnenie gréckej superbyrokracie, to je však bolestivé opatrenie do ktorého sa vládnucim stranám praveľmi nechce.

O budúcnosti eurozóny sa zatiaľ rozhoduje v Španielsku

O budúcnosti eurozóny sa zatiaľ rozhoduje v Španielsku. V októbri budú regionálne voľby a potom, čo jeden a pol miliónový dav Kataláncov ukázal, čo si o centrálnej vláde myslí, premiér Rajoy určite zväží prípadný tlak na nedisciplinované regióny, ktoré bankrotujú jeden za druhým. Prudký pokles úrokov na španielskych dlhopisoch vďaka ohlásenému programu nákupov mu dodal odvahu a tak Don Quijotsky odmietal akékoľvek podmienky z vonku. Napriek tomu, že musí čeliť krachujúcim regiónom, deravému štátnemu rozpočtu a topiacemu sa bankovému systému. Ten sa potápa stále hlbšie, keď sa ceny domov v auguste prepadli na medziročnej báze o 12%.

Silné reči bokom, väčšine je jasné, že Španielsko takto dlho nevydrží. V súvislosti s prebiehajúcim stretnutím Ecofin sa šíria reči, že sa pripravuje dosiaľ rekordný balík

Portugalsko dostalo výnimku a môže odsunúť niektoré opatrenia o rok

Politici EÚ pripravili aj návrh bankovej únie.

Za oceánom nechcú byť pozadu, preto FED ohlásil tretie kolo kvantitatívneho uvoľňovania.

pomoci v hodnote 300 miliárd eur. ECB by rada videla dozor MMF, kto a koľko dá, ostáva otvorené. Na konci septembra majú Španieli zverejniť rozpočet na rok 2013 a objem potrebnej rekapitalizácie bankového sektora (ktorý má už prislúbenú aj slovenskú miliardu). Tieto čísla napovedia, či pomoc bude treba dnes, alebo až zajtra.

Aj ostatné krajiny sa prebudili z letného spánku. Portugalsko dostalo výnimku a môže odsunúť niektoré opatrenia o rok. Móda udeľovania výnimiek a výnimiek z výnimiek na inak strašne prísne podmienky tak nerušene pokračuje. Verím, že sa dožijeme dňa, keď niekto bude raz myslieť nejaké pravidlá aj vážne.

Šancu zaňuchali aj Íri. Tí pôvodne rekapitalizovali svoje banky na účet vlastných daňových poplatníkov (podobne ako Slováci pred 12 rokmi), no keď im Španieli ukázali, že banky sa dajú zachrániť aj za cudzie peniaze, požadujú, aby euroval zaplatil aj ich rekapitalizáciu, pokiaľ možno celých 31 miliárd.

Francúzov vzrušil ich najbohatší obyvateľ Bernard Arnault (majetok 20 miliárd EUR), ktorý požiadal o belgické občianstvo. Vraj to nie je kvôli 75% dani z príjmov, ktorú bude musieť platiť. No aj tak ho magazín Libération vypravdal obálkou „Zmizni, ty bohatý trtko!“ Len aby to bohatí nezobrali vážne...

Naopak, Holanďanov nevzrušili voľby. Hladko ich vyhrali pro európske strany a „zlý chlapec“ Wilders utrpel straty napriek tomu, že zvolil grécky marketing „zlá EÚ, zlé škrty!“

Okrem vyššie spomenutých chuťoviek politici EÚ pripravili aj návrh bankovej únie. Cez minuloročné bankové stres-testy pritom preliezla aj Bankia, ktorú bolo treba pár mesiacov na to ratovať, takže toľko k efektívnosti. Nečakanú aktivitu vyvinul aj náš pán prezident EÚ, keď prezentoval ďalšiu víziu záchrany eurozóny. Hovorí o koordinovanom zadlžovaní, väčších právomociach Bruselu, a dokonca o špeciálnych parlamentných stretnutiach len pre členov eurozóny. Druhoradí členovia EÚ tak budú ukrátení o kávičku a pagáče. Inak, viete o tom, že Švédsko znižuje daň z príjmu právnických osôb? Už len aby sa táto správa dostala aj k našim politikom, pre ktorých sú vyššie dane mantrou pri konsolidácii rozvrátených verejných financií.

Barroso tuší, že to, čo navaril, moc dobre chutiť nebude, a tak premýšľa nad tým, kam sa z pozície predsedu Komisie upratať. Zapáčila sa mu pozícia prezidenta Portugalska, veď doma kedysi ako zapálený mladý maoista budoval lepšie zajtrajšky. Nastupujúcim korunným princom Komisie by mal byť vraj súčasný poľský premiér Donald Tusk.

Za oceánom nechcú byť pozadu, preto FED ohlásil tretie kolo kvantitatívneho uvoľňovania. FED bude nakupovať hypotekárne cenné papiere v mesačnej hodnote 40 miliárd dolárov až pokiaľ neklesne nezamestnanosť. Viacerí bývalí aj súčasní členovia FEDu pritom priznávajú, že doterajšie kvantitatívne uvoľňovanie narobilo viac škody ako úžitku. Okrem iného zvyšuje sociálne rozdiely, pretože pomáha majiteľom akcií na úkor ostatných. No Bernankeho parnému valcu sa nič nemôže postaviť do cesty.

Pokleslú náladu sa EÚ snaží zodvihnúť rôznymi spôsobmi. Napríklad aj grantom na film pre českú legendu filmov pre dospelých, Roberta Rosenberga. Ak máte menej ako 18, neklikajte!

Příjemný víkend aj bez grantov želá

Martin Vlachynský